

ОСНОВНІ ЦЕНТРИ ДАЙВІНГ – ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ

Чучугіна Н.О.

Науковий керівник – Гордієнко Т.В., асистент

Дайвінг-туризм – це різновид туризму, в основі якого підводне плавання зі спеціальним спорядженням (аквалангом). Поява аквалангу й зростання «середнього класу», здебільшого людей активних, готових платити за нові враження, визначило різке збільшення кількості підводних туристів. Дайвінг туризм відносять до екстремального відпочинку або навіть до небезпечного для здоров'я і життя. Проте, є метою багатьох сучасних подорожей.

Дайвінг-тури умовно поділяються на дві категорії: «дейлі-дайвінг» і «дайвінг-сафарі».

«Дейлі-дайвінг» (щоденне занурення) - варіант для початківців. Зазвичай «дейлі-дайвінг» є частиною комбінованої туристичної поїздки, під час якої можна ознайомитися не тільки з підводним світом країни, але і з її архітектурними та культурними особливостями.

«Дайвінг-сафарі» пропонують тим, хто вже має чималий досвід підводних занурень, хто не боїться вийти у відкрите море і, звичайно, не страждає морською хворобою. Для такого відпочинку зазвичай знімають спеціально обладнану яхту, яка дозволяє дістатися до самих цікавих місць, де морська флора і фауна представлена найбільш яскраво. Залежно від маршруту подорожі, «дайвінг-сафарі» може тривати від трьох днів до двох тижнів з щоденними 2-4-ма зануреннями.

Як і для будь-якого виду туризму, необхідними умовами для розвитку дайвінгу є наявність двох факторів – суб'єктів і об'єктів галузі, тобто інфраструктури й об'єктів туризму (дайв-сайтів).

Специфікою даного виду туризму є розширене поняття інфраструктури. Крім звичайних вимог по проживанню, харчуванню, транспортному обслуговуванню туристів і інше присутні специфічні вимоги в частині наявності спеціального сертифікованого спорядження й устаткування (акваланги, компресори, костюми, плавзасоби), і підготовлених сертифікованих фахівців (підводників для проведення екскурсій – дайв-гідів, і навчання новачків — інструкторів).

Дайв-сайти являють собою природні або техногенні об'єкти, цікаві для огляду дайверами – природні ландшафти, затонулі судна та інші технічні об'єкти; затонулі міста й інші свідчення життєдіяльності людей. Історія об'єктів, їх відносна неприступність для основної маси туристів, робить такі об'єкти особливо привабливими для дайверів.

Дайв-сайти можуть бути класифіковані наступним чином:

- природні (ландшафтні) об'єкти з різним ступенем придатні для

занурень (підводних екскурсій). Наприклад, в Україні, це озера — у західній частині країни, ріки — у центральній, моря — у південній. Навіть на знайомому з дитинства пляжі, зробивши два кроки у воду й поринувши, попадаєш у зовсім інший світ. У чому, мабуть, і полягає притягальна сила дайвінгу.

- техногенні об'єкти. В Україні представлені у всьому різноманітті : від затоплених міст (Ольвія, Херсонес), численних затонулих кораблів, до затоплених глибоководних кар'єрів.

Занурення (екскурсії) в Ольвії можливі тільки для фахівців національного заповіднику. Глибоководні кар'єри цікаві тільки для навчання й відпрацьовування технічно складних занурень. З погляду «дейли-дайвінгу» найбільший інтерес представляють затонулі кораблі і їхні останки.

У межах Дніпропетровської та Запорізької областей основний об'єкт для дайвінгу, звичайно ж, Дніпро. Саме на ділянці між цими містами знаходилися відомі Дніпровські пороги. Окрім геологічних визначних пам'яток і слідів людської діяльності у вигляді затонулих суден і споруд, в Дніпрі досить часто знаходять залишки доісторичних тварин (бізонів, турів, мамонтів, шерстистих носорогів). У районі острова Хортиця по старому руслу Дніпра знаходиться також несамохідна баржа, яка затонула поблизу гранітного кар'єру.

Влітку (особливо з липня по вересень) у Дніпрі через цвітіння води погана видимість. Так, окрім Дніпра, дайвери активно використовують кар'єри. Найбільш популярний — Ново-Миколаївський кар'єр, розташований неподалік від с.Сурсько-Литовське. Також цікаві занурення в Рибальському гранітному кар'єрі біля Дніпропетровська, в затоплених кар'єрах Кривого Рогу, в Мокрянському кар'єрі під Запоріжжям.

До негативних факторів розвитку дайвінг-туризму слід зазначити сезонні коливання прозорості води на ріках і озерах (пов'язані зі цвітінням), практично постійна відсутність видимості в Азовському морі і одноманітність підводної частини піщаних пляжів типу Євпаторійських.

1. Сучасні різновиди туризму: навч. посіб. / М. П. Кляп, Ф. Ф. Шандор. — К. : Знання, 2011. — 334 с.

2. Масляк П.О. Рекреаційна географія. Навчальний посібник. - К.: Знання, 2008. - 343 с